

Klarinet

text: LUKÁŠ PAULŮ
odpovídal: JINDŘICH PAVLIŠ

Clarinet Factory

Představte si hudební dílnu nebo laboratoř, do níž vám dodají trochu klarinetového umění, klasické hudební vzdělání, trochu ethna, jazzu a dejme tomu i minimalismu. Vy dodáte chuť improvizovat, nakoupíte nejmodernější elektroniku a technologie, pozvete zajímavé hosty a začnete zkoumat, tvořit a hlavně komunikovat s posluchači. Z prostředí, které vytvoříte, pak vzejde svébytný žánr, jenž může mít leccos společného se zavedeným termínem crossover, ale ještě svobodněji se dá vyjádřit jako „hudba bez hranic“.

// Přibližte nám historii, členy, fungování a směřování vašeho tělesa.

Naše historie je tak dlouhá a pestrá, že se asi nedá úplně krátce popsat, vlastně ani náš začátek neumíme přesně určit, váže se ke školním koncertům na AMU, ale z roku 1993 pochází naše první album, vlastně neoficiální kazeta, pod názvem První české klarinetové kvarteto. Zpočátku jsme si pouze upravovali Bacha a Gershwinu a hráli soudobé kousky, no ale pak jsme jednoho dne potkali Janu Koubkovou a vše bylo jinak. "Kluci, pojďte odhodit ty vaše noty a zkusit něco improvizovat a vymyslet jen tak..." řekla nám. Vděčíme jí za hodně, otočila kormidlo našeho hudebního uvažování úplně na druhou stranu a užili jsme si s ní spoustu

skvělých koncertů a cestování, například do Senegalu. Od té doby jsme zkusili leccos, šansony a swing s Radkou Fišarovou, barokní a renesanční polyfonií, soudobou hudbu... Dalším zlomem byly pokusy o vlastní mezižánrovou tvorbu, nejprve jsme si jen tak pohrávali se studiovými možnostmi, pak jsme uspořádali první koncerty v zatopeném lomu v Nečíně a zjistili, že ta naše hudba může mít smysl i pro posluchače. Tak vznikla naše autorská alba (Echoes from Stone, Out of Home, Echoes of Colors). Začali jsme spolupracovat s výtvarníky, skládali hudbu k divadlu a máme za sebou dokonce dva balety.

// O Clarinet Factory mluvíte jako o souboru „hudby bez hranic“. Projevuje se ta svoboda i mimo hudební svět? Pokud ano, kde? Řekl bych, že se to nenápadně projevuje i v přístupu k okolnímu světu. Pokud přestanete chápat hudbu dogmaticky a v nějakých jasně daných hranicích, začnete podobně posuzovat i své vztahy, okolní svět, denní stereotypy... Ale je to spíš takový nepozorovaný efekt, nežli nějaký program.

// Začali jsme spolupracovat s výtvarníky, skládali hudbu k divadlu a máme za sebou dokonce dva balety.

> // Jak máte rozdělenou tvůrčí – skladatelskou činnost?

No, snažíme se postupovat týmově, někdy skladba vznikne přímo z improvizace, jindy skládáme dohromady různé nápady a skici. Samozřejmě jsou i tituly, které někdo z nás přinese takřka hotové, ale i tak ctíme princip společného autorství, úspěch jedné skladby považujeme za úspěch celého našeho snažení.

// Jakou skladbu, jakého skladatele a kterého hráče na klarinet považujete za nejlepší?

Na tohle je těžké odpovědět, každý z nás poslouchá spoustu hudby, já mám rád soudobou klasiku, ale i elektroniku, miluju Stravinského, Mozarta, Messiaena, stejně jako Massive Attack, Stana Getze nebo portugalské fado. Seznam by byl hodně, hodně dlouhý, kluci, co vím, to mají podobně, snad jen, že třeba Pepino (Petr Valášek) tihne ke kapelám jako Chicago nebo Tower of Power, Vojta má zase rád věci blízké folku a u Ludka ani pořádně nevím, naposledy jsem ho potkal na Waynevi Shorterovi...

// S kým vás spolupráce nejvíce oslovila?

Jednoznačně největším svátkem bylo improvizování s Bobby McFerrinem, je to jako když se potkáte s nějakým guru nebo prorokem, aniž byste v to předtím doufal. Ale vážíme si všech. Kromě Jany Koubkové bych vyzdvihl Lenku Dusilovou a skladatelku Beatu Hlavenkovou, s nimiž jsme vytvořili uskupení Eternal Seekers. Myslím, že jsou to osobnosti na světové úrovni, navíc fajn lidi. A naším stálým spolupracovníkem a trochu i hudebním rádcem je perkusista Alan Vitouš...

// Setkal jste se již s obdobným seskupením, jakým je Clarinet Factory?

Klarinetových kvartet je dnes již poměrně dost, ale hrají převážně asi to, co my v prvním roce našeho působení, tedy soudobou hudbu nebo úpravy. Zajímavější jsou saxofonová tělesa, jako třeba Blindman Quartet, ti jsou hodně daleko v improvizaci i v přetváření Bacha. Určitě nám mnohokrát byl inspirací i Kronos Quartet... My si ale rádi chodíme pro inspiraci do jiných žánrů a nebojíme se jít i na hranu popu, nevažujeme o své hudbě jako o umění...

// Proč jste zvolili právě klarinet, čím vás tento nástroj zaujal?

Já osobně jsem přišel ke klarinetu víceméně náhodou, nejprve jsem hrál na housle, ale kvůli malé vrozené vadě mi to nešlo, no a na malém městě byl skvělý učitel klarinetu, tak volba padla na něj. Ale mám ten nástroj rád, dobře se jeho prostřednictvím „zpívá a mluví“.

Jindřich Pavliš

Klarinetista Pražské komorní filharmonie. Píše a upravuje skladby pro Clarinet Factory a tvoří dramaturgii souboru. Svou uměleckou dráhu začal na konzervatoři v Pardubicích, pokračoval na AMU v Praze (u Š. Koutníka) a pařížské Conservatoire National Supérieur. V současné době pedagogicky působí na plzeňské konzervatoři.

Luděk Boura

Člen Státní opery v Praze. V Clarinet Factory hraje na klarinet a basetový roh. Absolvoval konzervatoř v Pardubicích, AMU v Praze (u V. Mareše) a půlroční stáž v holandském Utrechtu.

Vojtěch Nýdl

Je členem Pražské komorní filharmonie a dechového souboru Afflatus Quintet, zastává rovněž post prvního klarinetisty Symfonického orchestru Českého rozhlasu. V Clarinet Factory uplatňuje své vynikající schopnosti nejen instrumentální, ale i pěvecké (vystupoval např. v muzikálu Hair). Po dokončení studia v Pardubicích a na AMU v Praze (u Š. Koutníka) absolvoval mistrovský kurs ve Vevey (Švýcarsko) a půlroční stáž na Conservatoire National Supérieur v Paříži. V roce 1990 získal první cenu v mezinárodní rozhlasové soutěži Concertino Praga.

Petr Valášek

Působí v Orchestru Karla Vlacha jako basklarinetista a tenorsaxofonista, spolupracuje s interprety převážně jazzovými, k čemuž ho předurčují jeho mimořádné improvizací a multiinstrumentální schopnosti. Vystudoval podobně jako jeho kolegové konzervatoř v Pardubicích u L. Posekaného a poté AMU (u P. Čápa). V Clarinet Factory hraje především na basklarinet.

> // Má klarinet nějaká specifika, omezení? Jaká?

Je to fantastický nástroj, díky své atypické stavbě se na něj hraje snadněji než u jiných dechů ve všech polohách, má neomezené dynamické možnosti a velký rozsah, umí být neskutečně hrubý i něžný, vše záleží na vašem umění a odvaze. A basklarinet?! To je opravdu něco, v Pepinově případě nahradí basu, saxofon... a to vše dohromady.

// Připravujete nové album, kdo se na něm podílí autorsky a kdo interpretačně?

Nové dvojalbum album bude velkou zvláštností. Značnou zásluhu na jeho vzniku má Josef Sedloň, moderátor Radia 1, a dle mého názoru člověk, který ovlivnil již několik generací posluchačů nejen elektronické hudby. Rozhodl se oslovit ke spolupráci umělce a producenty z celého světa – od USA až po Japonsko, oni si vybrali naše skladby dle vlastního vkusu. My jsme jim zaslali stopy a děj se vůle boží. No a máme úžasnou kolekci remixů nebo reworks, chcete-li. Jména jako Hidden Orchestra, bvdub, Sylvain Cheveux, Floex a další jsou zárukou opravdu kvalitní kolekce nejrůznějších elektronických směrů... To je obsahem jednoho alba, to druhé jsou pak původní verze, mimochodem velmi zajímavá kompilace, sami bychom takovou subjektivně nesestavili, album bude doplněno také o pár novinek a bonusů.

// Vydáváte si alba sami nebo spoléháte na služby vydavatelů?

Zpočátku jsme to dělali sami, ale nakonec všechna alba skončila u renomovaných vydavatelů, oslovili nás sami, čehož si velmi ceníme.

// Pokud přestanete chápat hudbu dogmaticky a v nějakých jasně daných hranicích, začnete podobně posuzovat i své vztahy, okolní svět, denní stereotypy...